

Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky
Odbor Parlamentný inštitút

Edícia: Porovnávacie analýzy

09/2021

Porovnanie legislatívnych opatrení pri ďalšom využívaní potravín po dátume minimálnej trvanlivosti v krajinách V4 a Rakúsku

Anotácia:

Predložená analýza sa venuje porovnaniu opatrení vybraných štátov pri ďalšom využívaní potravín po dátume minimálnej trvanlivosti.

Vypracovala: Ing. Martina Hogenová, Odbor Parlamentný inštitút

Schválila: Mgr. Natália Švecová, riaditeľka Odboru Parlamentný inštitút

Kľúčové slová:

potraviny, minimálna trvanlivosť, charita, predaj

Bratislava

13. mája 2021

Postavenie Odboru Parlamentný inštitút definuje § 144 zákona NR SR č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky, podľa ktorého Parlamentný inštitút plní informačné, vzdelávacie a dokumentačné úlohy súvisiace s činnosťou NR SR a jej poslancov. Súčasťou odboru je aj Oddelenie Parlamentná knižnica a Oddelenie Parlamentný archív.

V rámci informačnej činnosti Odbor Parlamentný inštitút vydáva spravidla tieto informačno-analytické materiály:

V oblasti vzdelávania Odbor Parlamentný inštitút zastrešuje úvodné inštruktážne semináre najmä pre novozvolených poslancov, účasť Kancelárie NR SR na parlamentnej rozvojovej spolupráci určenej pre zahraničné parlamenty, stážový program pre študentov vysokých škôl, ako aj ďalšiu vzdelávaciu, prednáškovú a publikačnú činnosť.

Materiál slúži výlučne pre poslancov Národnej rady Slovenskej republiky a zamestnancov Kancelárie NR SR a nemôže v plnej miere nahrádzať právne alebo iné odborné poradenstvo v danej oblasti. Údaje, použité v materiáli, sú aktuálne k dátumu jeho zverejnenia. Zverejňovanie materiálu je možné iba so súhlasom Odboru Parlamentný inštitút a autorov.

Obsah

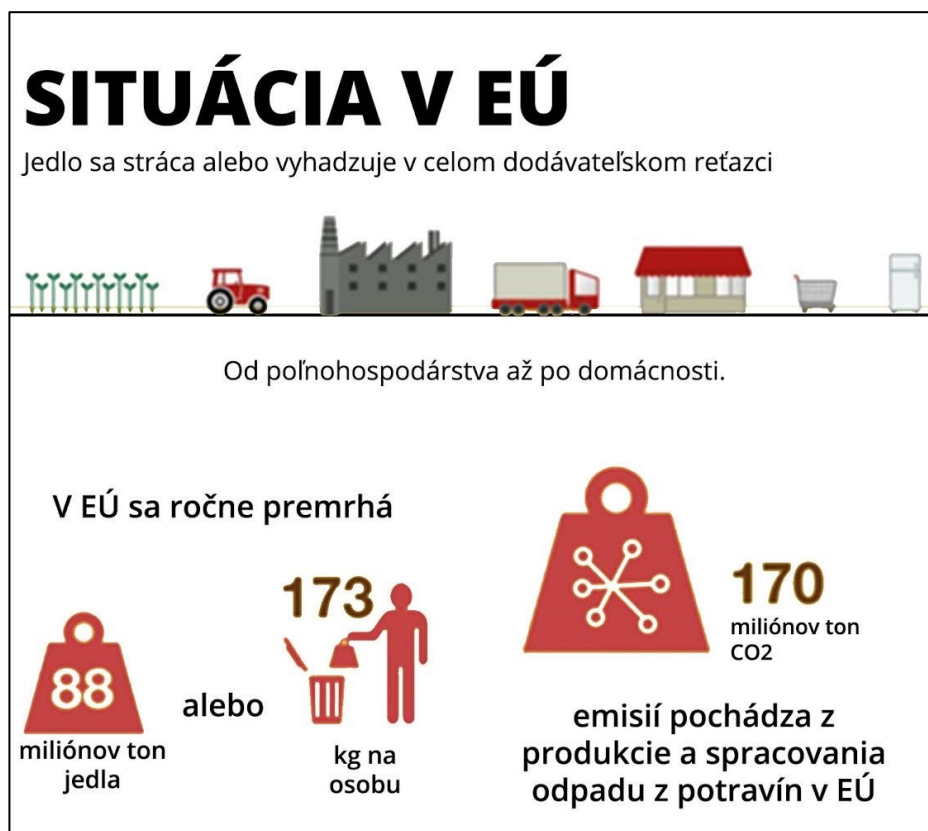
1	Úvod.....	4
1.	Právna úprava využívania potravín po dátume minimálnej trvanlivosti v Slovenskej republike	6
2.	Právna úprava využívania potravín po dátume minimálnej trvanlivosti vo vybraných krajinách	8
2.1.	Právna úprava využívania potravín po dátume minimálnej trvanlivosti v Českej Republike.....	8
2.1.1.	Predaj	8
2.1.2.	Charitatívny účel	9
2.2.	Právna úprava využívania potravín po dátume minimálnej trvanlivosti v Maďarsku.....	10
2.2.1.	Predaj	10
2.2.2.	Charitatívny účel	10
2.3.	Právna úprava využívania potravín po dátume minimálnej trvanlivosti v Poľsku.....	10
2.3.1.	Predaj	10
2.3.2.	Charitatívny účel	11
2.4.	Právna úprava využívania potravín po dátume minimálnej trvanlivosti v Rakúsku.....	12
2.4.1.	Predaj	12
2.4.2.	Charitatívny účel	12
	Záver	13
	Použité zdroje.....	14

Úvod

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky pripravilo **návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov**, ktorý by umožňoval predaj potravín po uplynutí dátumu minimálnej trvanlivosti. Návrh zákona je v medzirezortnom pripomienkovom konaní (medzirezortné pripomienkové konanie sa aktuálne vyhodnocuje). Bližšie informácie sú dostupné tu: <https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2021/37>.

Plytvanie potravinami je nepochybne novodobým fenoménom, ktorý je spojený so zvyšovaním životnej úrovne, pohodlnosťou a prebytkom potravín predovšetkým medzi obyvateľstvom ekonomicky vyspelejších krajín. Odvrátenou stranou tohto javu je však aj skupina obyvateľov, ktorí si z finančných dôvodov nedokážu zabezpečiť dostatočný prísun potravín.

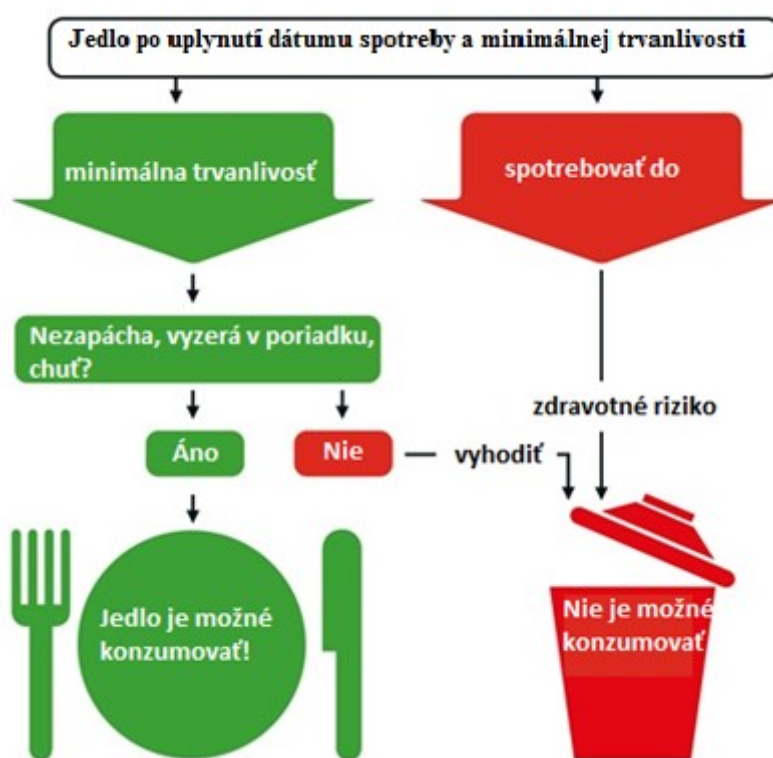
Podľa údajov zverejnených Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky až **53 % potravinového odpadu v Slovenskej republike vyprodukuje domácnosti**. Ročne má ísť približne 400 kg odpadu na osobu.

Zdroj: [Európsky parlament](#)

Podľa Európskeho parlamentu **vyplývame v Európskej únii asi 88 miliónov ton potravín, čo predstavuje 173 kg potravinového odpadu na obyvateľa**. Aj v prípade Slovenska sa najväčšie množstvo živočíšneho a zmiešaného potravinového odpadu, rastlinného odpadu a zmiešaného komunálneho odpadu tvorí v domácnostiach. Druhý najväčší podiel na plytvaní potravinami má oblasť spracovania potravín (19 %). Nasleduje oblasť spoločného stravovania (12 %) a primárna produkcia (11 %).¹

Podľa správy (poslankyne Európskeho parlamentu), chorvátskej sociálnej demokratky [Biljany Borzan](#) „Európska únia, jedna z najbohatších a najprosperujúcejších komunit na svete, má morálnu a politickú povinnosť obmedziť obrovské množstvá premrhaného jedla“. Poslanci Európskeho parlamentu by chceli do roku 2030 znížiť objem vyhodeneného jedla o polovicu.

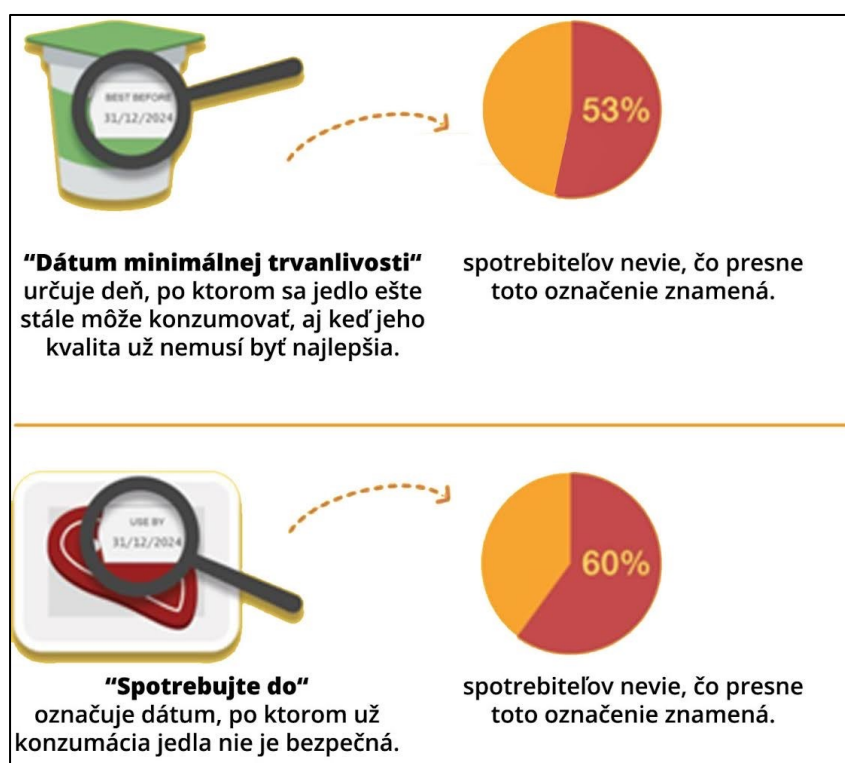
Mrhať jedlom znamená mrhať zdrojmi, ktoré sú potrebné na jeho výrobu - vodou, pôdou, prácou alebo energiou, ktorej spotreba prispieva ku klimatickej zmene. Podľa svetovej poľnohospodárskej organizácie (FAO) má vyhodenené jedlo na svedomí 8 % všetkých emisií skleníkových plynov, za ktoré môžu ľudia. Za **každý kilogram jedla sa do atmosféry vypustí 4,5 kg oxidu uhličitého**. Vyhadzovanie jedla nie je len ekonomický a environmentálny, ale aj

¹ Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky - Až polovica peňazí, ktoré Slováci minú na potraviny, končí v kontajneri, Dostupné na: <https://www.mpsr.sk/aktualne/az-polovica-penazi-kto-re-slovaci-minu-na-potraviny-konci-v-kontajneri/15003/>, [cit. 30.04.2021]

etický problém. Podľa FAO si v roku 2014 až 55 miliónov ľudí v EÚ nemohlo každý druhý deň dovoliť poriadne jedlo. Predstavuje to 9,6 % našej populácie.²

1. Právna úprava využívania potravín po dátume minimálnej trvanlivosti v Slovenskej republike

Ochranu spotrebiteľa vo vzťahu k informáciám o potravinách poskytuje [nariadenie Európskeho parlamentu a Rady \(EÚ\) č. 1169/2011 z 25. 10. 2011](#). Bližšie požiadavky na označovanie potravín umiestňovaných na trh pre konečného spotrebiteľa a pre zariadenia spoločného stravovania upravuje *vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR č. 243/2015 Z. z.*

Zdroj: [Európsky parlament](#)

Dátum minimálnej trvanlivosti je dátum, do ktorého si potravinu, ak je správne skladovaná, uchováva svoje špecifické vlastnosti (t. j. svoju predpokladanú kvalitu). Výrobca teda garantuje, že do daného dátumu minimálnej trvanlivosti je potravinu zo zdravotného hľadiska bezpečná a udrží si svoju textúru, vôňu i chuť. Po dátume minimálnej trvanlivosti je potravinu ešte stále bezpečná na konzumovanie, za predpokladu, že je dodržiavaný postup na jej skladovanie a obal nie je poškodený. Potravinu po dátume minimálnej trvanlivosti môže

² Európske parlament - Milióny ton jedla končia ročne v smetiach, Dostupné na: <https://www.europarl.europa.eu/news/sk/headlines/society/20170505STO73528/infografika-miliony-ton-jedla-koncia-ročne-v-smetiach>, [cit. 30.04.2021]

stratiť svoju chuť, vôňu a textúru. Potraviny sú pri dodržaní podmienok ich skladovania zdravotne bezpečné aj po uplynutí dátumu minimálnej trvanlivosti, napríklad aj ďalšie tri mesiace.

Dátum spotreby je dátum, do ktorého je potravinu bezpečné konzumovať. Označujú sa ním potraviny, ktoré podliehajú rýchlej skaze (najmä čerstvé potraviny ako napríklad čerstvé mäso, čerstvé syry). To znamená, že pri potravinách, ktoré sa rýchlo kazia a z tohto dôvodu môžu po krátkom čase predstavovať riziko pre zdravie ľudí, sa dátum minimálnej trvanlivosti nahrádza dátumom spotreby. Po uplynutí dátumu spotreby **už potravina nie je zo zdravotného hľadiska bezpečná**, t. j. neodporúča sa ju konzumovať, a to ani za predpokladu, že boli dodržané podmienky skladovania. V opačnom prípade hrozia zdravotné komplikácie, po uplynutí dátumu spotreby sa potravina považuje za nebezpečnú (napr. jogurt by sa po uplynutí dátumu spotreby nemal zjesť, aj keď bol v chlade).³

Využívanie potravín po dátume minimálnej trvanlivosti v Slovenskej republike upravuje [zákon NR SR č. 152/1995 o potravinách v znení neskorších predpisov](#).

§ 6 Registrácia prevádzkarní a podmienky umiestňovania potravín na trh⁴

(7) Potraviny po uplynutí dátumu minimálnej trvanlivosti, len ak sú bezpečné, môže prevádzkovateľ bezodplatne previesť osobe vykonávajúcej činnosť s verejnoprospešným účelom v oblasti poskytovania sociálnej pomoci, humanitárnej starostlivosti alebo sociálnych služieb podľa osobitných predpisov⁵ (ďalej len „charitatívna organizácia“), pričom od nej nemôže za tieto potraviny požadovať akékoľvek priame alebo nepriame plnenie. Charitatívna organizácia môže nakladať s potravinami po uplynutí dátumu minimálnej trvanlivosti až po jej registrácii podľa odseku 1, pričom je povinná pred začatím činnosti podľa odseku 9 písm. c) požiadať príslušný regionálny úrad verejného zdravotníctva o vykonanie úradnej kontroly každej výdajne charitatívnej organizácie podľa osobitného predpisu.

(8) Výdajňa charitatívnej organizácie nesmie byť umiestnená v priestoroch a na plochách, ktoré

- a) prevádzkovateľ vlastní,
- b) prevádzkovateľovi slúžia na účely výkonu jeho činnosti,
- c) prevádzkovateľ užíva alebo
- d) sú spojené s priestormi alebo plochami podľa písmen a) až c).

(9) Charitatívna organizácia je povinná plniť požiadavky na skladovanie a prepravu potravín podľa § 10 a 11 a potraviny podľa odseku 7

a) musí skladovať oddelene od potravín, ktorých dátum minimálnej trvanlivosti neuplynul, a označiť údajom, že ide o potraviny po uplynutí dátumu minimálnej trvanlivosti,

³ Dátum spotreby a minimálna trvanlivosť – povinné údaje na obale potravín, Dostupné na: <https://www.podnikajte.sk/zakonne-povinnosti-podnikatela/datum-spotreby-minimalna-trvanlivost>, [cit. 30.04.2021]

⁴ Zákon NR SR č. 152/195 o potravinách v znení neskorších predpisov, Dostupné na: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1995/152/>, [cit. 30.04.2021]

b) nesmie prebaľovať, meniť, odstraňovať alebo zakrývať údaje uvedené prevádzkovateľom na spotrebiteľskom obale a

c) môže len bezodplatne a bezodkladne poskytnúť konečnému spotrebiteľovi, pričom od neho nemôže za tieto potraviny požadovať akékoľvek priame alebo nepriame plnenie.

Podľa § 6 ods. 7 zákona o potravinách, ktorý nadobudne účinnosť **1. januára 2024** bude prevádzkovateľ, ktorý uvádza na trh potraviny v prevádzkarni s predajnou plochou väčšou ako 400 m² povinný uzatvoriť zmluvu o darovaní potravín po uplynutí dátumu minimálnej trvanlivosti, len ak sú bezpečné, aspoň s jednou osobou vykonávajúcou činnosť s verejnoprospešným účelom v oblasti poskytovania sociálnej pomoci, humanitárnej starostlivosti alebo sociálnych služieb podľa osobitných predpisov („charitatívna organizácia“), pričom od nej nemôže za tieto potraviny požadovať akékoľvek priame alebo nepriame plnenie. Ostatní prevádzkovatelia (s prevádzkovou plochou menej ako 400m²) nebudú mať povinnosť uzatvárať zmluvy s charitatívnou organizáciou, zostáva to na ich rozhodnutí.

2. Právna úprava využívania potravín po dátume minimálnej trvanlivosti vo vybraných krajinách⁵

2.1. Právna úprava využívania potravín po dátume minimálnej trvanlivosti v Českej Republike

2.1.1. Predaj

Dátumy spotreby a minimálnej trvanlivosti v Českej republike upravuje zákon č. 110/1997 Zb. o potravinách a tabakových výrobkoch v znení neskorších predpisov.

Podľa § 10 tohto zákona **potraviny po dátume minimálnej trvanlivosti sa môžu uvádzať na trh**, iba ak sú označené, samostatne umiestnené a ak sú bezpečné na konzumáciu. Preto musia byť zreteľne označené dátumom minimálnej trvanlivosti, viditeľne oddelené na samostatnom mieste a musia byť zdravotne nezávadné.

Za bezpečnosť potravín, podľa § 17 zákona o potravinách a tabakových výrobkoch je zodpovedný prevádzkovateľ potravinárskeho podniku.

Pri predaji potravín do dátumu minimálnej trvanlivosti sa neuplatňuje daňová úľava ani znížená DPH.

⁵ ECPRD (interná databáza výmeny informácií medzi národnými parlamentmi). Požiadavka NR SR: Request No. 4644 - Use of food after the “best before” date, [cit. 30.04.2021]

Česká Štátní poľnohospodářská a potravinářská inspekce (ďalej SZPI) je zodpovedná za úradné kontroly fyzických a právnických osôb, ktoré uvádzajú na trh poľnohospodárske výrobky, potraviny alebo suroviny na ich výrobu, alebo tabakové výrobky. Počas potravinových kontrol inšpektori SZPI odoberajú vzorky z jednotlivých šarží výrobkov. Každé vzorkovanie má vlastný záznam o vzorkovaní. Do laboratórií sa odovzdávajú vzorky odobraté inšpektorom a analyzujú sa podľa zamerania inšpekcie. Okrem toho sa vykonávajú analytické a senzorické analýzy a hodnotí sa správnosť štítkov a súlad s dátumom minimálnej trvanlivosti.

Kontrolovaná osoba je oboznámená s výsledkami kontroly formou inšpekčného protokolu. SZPI vedie evidenciu a podľa zákona č 500/2004 Zb. o Správnom poriadku v znení neskorších predpisov môže s kontrolovanou osobou začať správne konanie o uložení pokuty až do výšky 10 000 000 CZK (približne 382 850 EUR).

2.1.2. Charitatívny účel

Prevádzkovateľ potravinárskeho podniku s predajnou plochou väčšou ako 400 m² je povinný bezplatne poskytnúť neziskovej organizácii potraviny, ktoré nespĺňajú požiadavky stanovené v zákone o potravinách a tabakových výrobkoch alebo v priamo uplatniteľnom predpise Európskej únie upravujúcom požiadavky na potraviny, ale potraviny sú stále bezpečné na konzumáciu. Neziskové organizácie bezplatne zhromažďujú, uskladňujú a distribuujú potraviny humanitárnym alebo charitatívnym organizáciám poskytujúcim potravinovú pomoc klientom sociálnych služieb, ktoré určí ministerstvo.

Potraviny po dátume minimálnej trvanlivosti, ktoré nespĺňajú požiadavky stanovené v zákone o potravinách a tabakových výrobkoch alebo v priamo uplatniteľnom predpise Európskej únie upravujúcom požiadavky na potraviny, ale sú bezpečné na konzumáciu, **môže prevádzkovateľ potravinového podniku** (s predajnou plochou do 400 m²) bezplatne poskytnúť neziskovej organizácii, ktorá bezplatne zhromažďuje, uskladňuje a distribuuje potraviny humanitárnym alebo charitatívnym organizáciám poskytujúcim potravinovú pomoc klientom sociálnych služieb. Tieto organizácie určí ministerstvo rozhodnutím. Potraviny určené pre klientov sociálnych služieb sú poskytované bezplatne.

Charitatívna organizácia môže jedlo po dátume minimálnej trvanlivosti používať až po registrácii / úradnej kontrole. Regionálny úrad verejného zdravotníctva vykoná úradnú kontrolu potravín po dátume minimálnej trvanlivosti pred využitím charitou.

Regionálne úrady verejného zdravotníctva a krajská veterinárna správa overujú prítomnosť nebezpečných potravín alebo podozrivých výrobkov na území regiónu. Kontrolovaná osoba je oboznámená s výsledkami kontroly formou inšpekčného protokolu.

Orgány vedú evidenciu a podľa zákona č. 500/2004 Zb. o Správnom poriadku v znení neskorších predpisov a môžu s kontrolovanou osobou začať správne konanie o uložení pokuty až do výšky 10 000 000 CZK (približne 382 850 EUR).

2.2. Právna úprava využívania potravín po dátume minimálnej trvanlivosti v Maďarsku

2.2.1. Predaj

V Maďarsku je kvalita potravín upravená *zákonom XLVI z roku 2008 o potravinovom dodávateľskom reťazci a o kontrole a dohľade nad potravinovým dodávateľským reťazcom*. Podľa tohto zákona nesie zodpovednosť za bezpečnosť a kvalitu potravín výrobca alebo osoba, ktorá prvá uviedla potraviny do voľného obehu, a to až do uplynutia dátumu spotreby alebo minimálnej trvanlivosti.

Potraviny po dátume minimálnej trvanlivosti sa nesmú uvádzať na trh. *Maďarská potravinová banka* zhromažďuje potraviny, ktoré sú už nadbytočné ale stále jedlé, teda krátko pred dátumom minimálnej trvanlivosti, z hypermarketov, tovární, spracovateľských závodov a od výrobcov. Podľa druhu potravín distribuuje ďalej ľuďom v núdzi priamo z vlastného skladu, alebo prostredníctvom partnerov priamo zo supermarketu.

Národný úrad pre bezpečnosť potravinového reťazca (NÉBIH) vykonáva kontroly potravín. Úrad je zodpovedný za zabezpečenie toho, aby každý, kto sa podieľa na výrobe, spracovaní, distribúcii a príprave potravín, konal v súlade s právnymi predpismi, aby mohli spotrebitelia dostávať vysoko kvalitné a bezpečné potraviny.

V prípade uvedenia na trh potravín po dátume minimálnej trvanlivosti alebo po dátume spotreby je predávajúcemu uložená pokuta (podľa zákona XLVI z roku 2008).

2.2.2. Charitatívny účel

Potraviny sa môžu poskytnúť **na charitatívne účely, len ak sú krátko pred dátumom minimálnej trvanlivosti**.

2.3. Právna úprava využívania potravín po dátume minimálnej trvanlivosti v Poľsku

2.3.1. Predaj

V Poľsku je podľa zákona z 25. augusta 2006 o bezpečnosti potravín a výživy **predaj potravín po dátume minimálnej trvanlivosti zakázaný**. Podľa článku 52 sa môžu potraviny označené dátumom minimálnej trvanlivosti („minimálna trvanlivosť do...“) alebo dátumom

spotreby predávať iba do tohto dátumu. V článku 100 sa stanovuje, že každý, kto uvedie na trh potravinu po dátume spotreby alebo dátume minimálnej trvanlivosti, bude stíhaný, obmedzený na slobode alebo mu bude uložená pokuta.

2.3.2. Charitatívny účel

V Poľsku **nie je možné darovať potraviny po dátume minimálnej trvanlivosti** na charitatívny účel. Pravidlá darovania potravín mimovládny organizáciám upravuje zákon z 19. júla 2019 o boji proti plytvaniu jedlom.

Potravinový odpad sa podľa ustanovení zákona chápe ako stiahnutie potravín, ktoré spĺňajú požiadavky potravinového práva a distribúcie a sú určené na likvidáciu, a to najmä z dôvodu blížiacich sa dátumu spotreby alebo minimálnej trvanlivosti, alebo z dôvodu chýb vzhľadom týchto výrobkov alebo ich obalov.

Predajca potravín je povinný uzavrieť s mimovládnu organizáciu dohodu o bezplatnom poskytnutí potravín zodpovedajúcich vyššie spomenutým kritériám. Organizácia musí pôsobiť v oblasti sociálnej pomoci vrátane pomoci rodinám a ľuďom v zložitej životnej situácii.

Ak predajca potraviny vyhodí, namiesto toho, aby ich daroval organizácii, musí tejto organizácii zaplatiť poplatok za potravinový odpad. Poplatok sa účtuje ako súčin sadzby poplatku a hmotnosti vyhodenej jedla.

Ďalšie povinnosti predajcu podľa ustanovení zákona:

- organizácia informačných a vzdelávacích kampaní v spolupráci s mimovládnu organizáciou, raz ročne, dva po sebe nasledujúce týždne;
- predloženie výročnej správy o výške poplatku za potravinový odpad;
- zverejnenie informácií o výške zaplateného poplatku za potravinový odpad alebo hodnote potravín darovaných mimovládnu organizáciám vo finančných výkazoch a na webových stránkach.

Poplatok za plytvanie jedlom sa znižuje o náklady, ktoré predávajúcemu vznikli v súvislosti s organizovaním vzdelávacích a informačných kampaní.

Ak predajca poplatok mimovládnej organizácii nezaplatí alebo ho zníži, inšpektor ochrany životného prostredia mu môže uložiť pokutu od 500 PLN (približne 110 EUR) do 10 000 PLN (približne 2 200 EUR).

2.4. Právna úprava využívania potravín po dátume minimálnej trvanlivosti v Rakúsku

2.4.1. Predaj

V Rakúsku je predaj potravín po dátume minimálnej trvanlivosti upravený *v krajinskom nariadení o označovaní alergénov, Spolkový právny vestník č. II 175/2014*. Nariadenie obsahuje aj ďalšie ustanovenia týkajúce sa označovania potravín.

Predaj potravín po uplynutí dátumu minimálnej trvanlivosti je v Rakúsku povolený. Potraviny po dátume minimálnej trvanlivosti musia byť zreteľne označené a musia byť bezpečné a zdravotne nezávadné. Pri predaji potravín po dátume minimálnej trvanlivosti nie sú povolené žiadne daňové úľavy ani znížená DPH.

Za bezpečnosť potravín je podľa [nariadenia \(ES\) č. 178/2002 Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín](#) zodpovedný prevádzkovateľ potravinárskeho podniku.

Podľa [nariadenia Európskeho parlamentu a Rady \(EÚ\) 2017/625 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach vykonávaných na zabezpečenie uplatňovania potravinového a krmivového práva a pravidiel pre zdravie zvierat a dobré životné podmienky zvierat, pre zdravie rastlín a pre prípravky na ochranu rastlín](#) prebiehajú pravidelné úradné kontroly potravín. V rámci organizácie rakúskych spolkových krajín sú za úradné potravinové kontroly zodpovední potravinoví inšpektori.

2.4.2. Charitatívny účel

V Rakúsku je možné darovať jedlo po dátume minimálnej trvanlivosti na **charitatívne účely**, pokiaľ sú splnené podmienky týkajúce sa bezpečnosti potravín. Za bezpečnosť potravín zodpovedá charitatívna organizácia.

Neexistujú konkrétne kontroly týkajúce sa dátumu minimálnej trvanlivosti. V rámci organizácie rakúskych spolkových krajín sú za úradné potravinové kontroly zodpovední potravinoví inšpektori.

Záver

Odbor Parlamentný inštitút Kancelárie NR SR sa v záujme získania doplňujúcich priamych informácií obrátil prostredníctvom *Európskeho centra pre parlamentný výskum a dokumentáciu (ECPRD)* na vybrané krajiny. Zamerali sme sa na porovnanie využívania potravín po dátume minimálnej trvanlivosti.

Okrem informácií z ECPRD sa nám podarilo získať informácie aj z iných verejne prístupných zdrojov. V stanovenom termíne sa nám podarilo získať informácie zo všetkých oslovených krajín: **Česká republika, Maďarsko, Rakúsko a Poľsko.**

Na základe získaných odpovedí môžeme konštatovať, že všetky skúmané krajiny majú vo svojej legislatíve upravené, ako je potrebné nakladať s potravinami z hľadiska ich dátumu minimálnej trvanlivosti.

Dve krajiny uviedli (*Česká republika, Rakúsko*), že **potraviny, pokiaľ sú bezpečné a zdravotne nezávadné, je možné uviesť na trh aj po dátume minimálnej trvanlivosti.** Potraviny musia byť bezpečné, zreteľne označené, že ide o potraviny po uplynutí dátumu minimálnej trvanlivosti a zreteľne priestorovo oddelené od ostatných potravín. Nie je povolená žiadna úľava na DPH ani iné úľavy za predaj takýchto potravín.

Rovnako ako v Slovenskej republike aj v *Maďarsku a v Poľsku* je **predaj potravín po dátume minimálnej trvanlivosti zakázaný.** Za porušenie tohto zákazu môže byť uložená sankcia/pokuta.

Potraviny po dátume minimálnej trvanlivosti, pokiaľ sú bezpečné, **môžu byť poskytnuté na charitu tak ako v Slovenskej republike aj v dvoch analyzovaných krajinách** (*Česká republika a Rakúsko*).

V *Maďarsku a Poľsku* je **možné potraviny darovať na charitatívne účely iba pred blížiacim sa dátumom minimálnej trvanlivosti,** nie po dátume minimálnej trvanlivosti.

Použité zdroje

1. Zákon NR SR č. 152/1995 o potravinách v znení neskorších predpisov, Dostupné na: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1995/152/>, [cit. 30.04.2021]
2. ECPRD (interná databáza výmeny informácií medzi národnými parlamentmi). Požiadavka NR SR: Request No. 4644 - Use of food after the “best before” date, [cit. 30.04.2021]
3. Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky: Až polovica peňazí, ktoré Slováci minú na potraviny, končí v kontajneri, Dostupné na: <https://www.mpsr.sk/aktualne/az-polovica-penazi-ktore-slovaci-minu-na-potraviny-konci-v-kontajneri/15003/>, [cit. 30.04.2021]
4. Biljana Borzan: EÚ má morálnu a politickú povinnosť obmedziť plytvanie potravinami, Dostupné na: <https://www.europarl.europa.eu/news/sk/headlines/society/20170407STO70779/biljana-borzan-eu-ma-moralnu-povinnost-obmedzit-plytvanie-potravinami>, [cit. 30.04.2021]
5. Dátum spotreby a minimálna trvanlivosť – povinné údaje na obale potravín, Dostupné na: <https://www.podnikajte.sk/zakonne-povinnosti-podnikatela/datum-spotreby-minimalna-trvanlivost>, [cit. 30.04.2021]